

Miljø- og
Fødevarerministeriet
Departementet

Den 7. april 2019
MFVM 808

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til gennemførelsesretsakt om godkendelse af anvendelsen af ammoniumdichromat til produktion af gennemsigtige displaysystemer i fly i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) (komitesag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til gennemførelsesretsakt om godkendelse af anvendelsen af stoffet ammoniumdichromat (ADC) til produktion af gennemsigtige displaysystemer i fly i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) (komitésag). Forslaget giver den britiske virksomhed BAE Systems Ltd og to andre medansøgere tilladelse til efter optag på godkendelseslisten, bilag XIV i REACH, fortsat at anvende stoffet i en periode på henholdsvis 12 og 4 år fra "solnedgangsdatoen" den 21. september 2017. Forslaget forventes sat til afstemning i REACH-komiteen den 12. april 2019. Forslaget vurderes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser. Sagen forventes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet - ej heller statsfinansielle konsekvenser. Forslaget forventes ikke at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark. Regeringen ønsker generelt at begrænse anvendelse af særligt problematiske stoffer i de tilfælde, hvor der ikke kan demonstreres sikker brug, eller hvor der findes egnede alternativer. I den konkrete sag drejer det sig om en specifik anvendelse af stoffet, hvor der ikke findes alternativer. De foreslåede risikohåndteringsforanstaltninger er ikke tilstrækkelige til at sikre arbejdstagerne. I forslaget til gennemførelsesakt er der stillet krav om undersøgelse af mulighederne for indeslutning og procesudsug, men ikke direkte krav om at implementere teknisk mulige løsninger. Regeringen agter på den baggrund ikke at støtte forslaget i sin nuværende form, idet risici for arbejdstagere skal reduceres. Det kan gøres ved at stille skærpede krav til indkapsling hvor det er teknisk muligt, etablering af procesudsug og brug af effektive personlige værnemidler ved enhver risiko for udsættelse.

Baggrund

Kommissionen har fremlagt forslag til gennemførelsesretsakt om godkendelse af anvendelsen af ammoniumdichromat (ADC) til produktion af gennemsigtige displaysystemer i fly i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH).

Forslaget har hjemmel i REACH-forordningens artikel 64, stk. 8. Afstemning skal herefter ske i henhold til artikel 133, stk. 3, i REACH-forordningen, som henviser til forskriftproceduren i artikel 5 i Rådets afgørelse 1999/468/EF. Forskriftproceduren er nu erstattet af undersøgelsesproceduren i hen-

hold til artikel 5 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 182/11, jf. dennes artikel 13, stk. 1, litra c).

Ved kvalificeret flertal i komitéen vedtager Kommissionen forslaget. Hvor der hverken er kvalificeret flertal for eller imod i komitéen, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget, idet basisretsakten anses for at bestemme, at forslaget ikke kan vedtages, når der hverken er kvalificeret flertal for eller imod. Kommissionen kan dog vælge enten at forelægge forslaget for en appelkomité inden for 1 måned eller at forelægge et revideret forslag for komitéen inden for 2 måneder. Det samme gælder, hvor der er kvalificeret flertal imod i komitéen, og hvor Kommissionen vurderer, at foranstaltningerne er nødvendige. I appelkomitéen kan Kommissionen vedtage forslaget i tilfælde af kvalificeret flertal for, samt hvor der hverken er kvalificeret flertal for eller imod forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning i REACH-komiteen den 12. april 2019.

Formål og indhold

REACH-forordningens afsnit VII indeholder en godkendelsesordning for særligt problematiske stoffer. Godkendelsesordningens formål er at sikre, at det indre marked fungerer efter hensigten, samtidig med at det sikres, at risici i forbindelse med særligt problematiske stoffer er tilstrækkeligt kontrolleret, og at disse stoffer efterhånden erstattes af egnede alternative stoffer eller teknologier, hvis disse er økonomisk og teknisk levedygtige, jf. REACH artikel 55.

Processen med udfasning af særligt problematiske stoffer starter allerede ved optagelsen af stoffet på kandidatlisten. Her starter en del virksomheder arbejdet med at skifte til bedre alternativer. Udfasningsprocessen fortsættes ved optagelse på REACH-forordningens bilag XIV (fortegnelse over stoffer, der kræver godkendelse), hvorefter flere virksomheder forventes at udfase stofferne. I sidste ende skal de virksomheder, der stadig har et behov for markedsføring eller anvendelse af stofferne, ansøge om og få godkendelse hertil, idet de skal dokumentere tilstrækkelig kontrol af risici, eller at de socioøkonomiske fordele opvejer risici.

Forordningens bilag XIV opregner de stoffer, for hvilke der kræves en godkendelse, før de kan markedsføres eller anvendes efter den såkaldte "solnedgangsdato" (dvs. den dato, hvor anvendelse skal ophøre, med mindre der er indsendt en ansøgning om godkendelse). I ansøgningen om godkendelse af fortsat markedsføring eller anvendelse skal virksomheden godtgøre, at stoffet kan anvendes sikkert, og komme med en vurdering af, om der findes egnede alternativer (substitutionsmuligheder).

Forslaget til gennemførelsesretsakten vedrører en forvaltningsafgørelse, hvorefter Kommissionen træffer afgørelse vedrørende ansøgning fra virksomheden BAE Systems Ltd og to medansøgere (Qioptiq Ltd og Display Technologies Limited) fra Storbritannien om fortsat anvendelse af op til 6 kg om året af ammoniumdichromat (ADC):

1. Til anvendelse til fremstilling af gennemsigtige holografiske displaysystemer i militære fly. Displaysystemerne er typisk placeret i en del af flyets forrude.
2. Til anvendelse til fremstilling af katodestrålerør til gennemsigtige displaysystemer i militære og civile fly. Displaysystemet er typisk placeret i en del af flyets forrude.

BAE Systems Ltd og medansøgerne fremsendte den 18. marts 2016 ansøgninger om godkendelse af ADC til ovennævnte anvendelser. Ansøgningen har i henhold til procedurerne i REACH-forordningen været behandlet af det Europæiske Kemikalieagentur, ECHA, i udvalgene for risikovurdering, RAC, og socioøkonomisk vurdering, SEAC, som den 31. maj 2017 har afgivet følgende udtalelser:

- **RAC** konkluderede, at der ikke kan fastsættes en nedre grænse for, hvornår stoffet er kræftfremkaldende. Udvalget konkluderede endvidere, at de risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold, som er beskrevet i ansøgningen, er passende og effektive i forhold til at begrænse risikoen for den generelle befolkning via miljøet, men ikke i forhold til at begrænse risikoen for arbejdstagere. RAC har derfor anbefalet, at der opstilles yderligere betingelser for begge anvendelser.
- **SEAC** konkluderede, at der ikke på nuværende tidspunkt findes alternative stoffer eller teknologier, som er teknisk og økonomisk gennemførlige for ansøgeren. SEAC har desuden konkluderet, at ansøgeren har påvist, at de socioøkonomiske fordele opvejer de risici for menneskers sundhed eller miljøet, der følger af anvendelsen af stoffet.

På grundlag af analysen af alternativer mv., som ansøgeren har udarbejdet, anbefaler Kommissionen, at der gives en godkendelse med en frist for fornyet vurdering på henholdsvis 12 og 4 år fra solnedgangsdatoen frem til d. 21. september henholdsvis 2029 og 2021 for anvendelse nr. 1 og 2 under forudsætning af, at der udover anvendelse af de risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold, som ansøgeren har beskrevet. Herudover gælder, at alle ansøgere skal indføre et måleprogram af ADC i arbejdsmiljøet inkl. biomonitering med henblik på at nedsætte arbejdernes udsættelse.

Desuden skal Qioptiq Ltd for anvendelse nr. 1:

- implementere risikohåndteringsforanstaltninger, der skal begrænse både hudkontakt og inhalation af stoffet,
- gennemgå muligheden for anvendelsen af lukkede systemer og procesudsug for udvalgte arbejds-gange,
- implementere undervisning herunder undervisning i brug af personlige værnemidler, og
- verificere og demonstrere at de personlige værnemidler (handsker) er passende og effektive ift. at undgå hudkontakt.

Display Technologies Limited skal for anvendelse nr. 2:

- implementere risikohåndteringsforanstaltninger, der skal begrænse både hudkontakt og inhalation af stoffet, samt følge de i Annexet beskrevet risikohåndteringsforanstaltninger herunder procesudsug og åndedrætsværn for specificerede arbejds-gange,
- skal gennemgå samtlige arbejds-gange og i særdeleshed specificerede arbejds-gange hvor der kan forekomme udsættelse med henblik på at anvende lukkede systemer eller procesudsug,
- skal reorganisere specificerede arbejds-gange,
- skal gennemgå hvilke arbejdsopgaver, som kræver brug af åndedrætsværn og sikre, at de åndedrætsværn, som anvendes, giver en passende beskyttelse,
- verificere og demonstrere, at de personlige værnemidler (handsker) er passende og effektive ift. at undgå hudkontakt, og
- implementere undervisning herunder undervisning i brug af personlige værnemidler og åndedrætsværn, hvis det er relevant.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget til gennemførelsesretsakt.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til godkendelsen er ikke relevant i forhold til dansk lovgivning, da den kun vedrører anvendelse uden for Danmark.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Forslaget skønnes ikke at medføre væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Forslaget vurderes ikke at medføre nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, da stoffet ikke genfindes i færdige produkter.

Høring

Forslaget har været i skriftlig høring i EU Miljøspecialudvalget.

Fagbevægelsens Hovedorganisation anbefaler, at man fra dansk side ikke støtter forslaget, og at fristen for fornyet vurdering fastsættes til maksimalt 3 år.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der vil være et kvalificeret flertal af medlemsstater, som vil støtte forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at de særligt problematiske stoffer, som er prioriteret og optaget på REACH, Bilag XIV, som udgangspunkt skal erstattes af egnede alternative stoffer eller teknologier, hvis disse er økonomisk og teknisk levedygtige. Indtil dette kan opnås, skal risici ved fortsat anvendelse være tilstrækkeligt kontrolleret, eller de socioøkonomiske fordele ved fortsat brug skal opveje eventuelle risici for mennesker og miljø.

Regeringen kan ikke tilslutte sig forslaget til gennemførelsesretsakt i den nuværende form, idet der lægges vægt på, at ansøgeren skal overholde de generelle krav i REACH om kontrol af risici for mennesker og miljø samt gældende arbejdsmiljø- og miljøkrav, herunder kræftdirektivets krav om anvendelse af lukkede systemer ved arbejde med kræftfremkaldende stoffer, hvor det er teknisk muligt, og fjernelse af de kræftfremkaldende stoffer ved kilden. I forslaget til gennemførelsesakt er der stillet krav om undersøgelse af mulighederne for indeslutning og procesudsug, men ikke direkte krav om at implementere teknisk mulige løsninger. Regeringen agter på den baggrund ikke at støtte forslaget i sin nuværende form, idet risici for arbejdstagere skal reduceres. Det kan gøres ved at stille skærpede krav til indkapsling hvor det er teknisk muligt, etablering af procesudsug og brug af effektive personlige værnemidler ved enhver risiko for udsættelse.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.